

Biuro Rady Miejskiej
WPLYNEŁO
Data ..... 11.03.2024 .....
Podpis .....

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Ilawa za 2023 rok
oraz potrzeby w tym zakresie**

Ilawa, 2024

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy nowe zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rada Miejska w Iławie w dniu 20 grudnia 2021 roku podjęła uchwałę nr XLII/465/21 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2022 – 2024. Rada Miejska w Iławie wyznaczyła Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodzin (uchwała nr XXV/258/12 z dnia 29 sierpnia 2012).

Program wspierania rodziny ma na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, jak również podjęcie działań osłonowych zapobiegających izolacji i marginalizacji, a także działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodzin po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2022 – 2024 skierowany jest do rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Iława, zwłaszcza doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz problemów w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takich, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Adresatami są także rodziny przeżywające sytuacje kryzysowe wynikające z problemów rodziców (konflikty małżeńskie, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przestępczość), rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka, małoletnie matki.

Główny cel Programu:

„Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin zamieszkujących teren Gminy Miejskiej Iława”

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.
- Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin i dzieci.

Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przy wsparciu:

- Urzędu Miasta w Iławie,
- Ośrodka Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Iławskiego Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji,
- Iławskiego Centrum Kultury,
- Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji – Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Iławie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówek oświatowych,
- innych instytucji oraz organizacji pozarządowych, w ramach których prowadzone są różne formy pomocy rodzinie.

Cel szczegółowy 1

Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się kompleksowe wsparcie przez działania wielu instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację– grupy wsparcia, grupy samopomocowe	Liczba spotkań (szt.)	212
		Liczba grup wsparcia (szt.)	24
2.	Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba rodzin wspieranych (szt.)	21
3.	Promowanie rodzinnej integracji	Liczba imprez/spotkań integracyjnych (szt.)	307
4.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (szt.)	11
		Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka (szt.)	0
		Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (szt.)	3

Działanie 1: Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe

Przedszkola Miejskie:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 13
- Liczba spotkań – 212

Były to spotkania:

- warsztaty rozwijające kompetencje wychowawcze oraz zasoby własne,
- superwizja,
- spotkania zespołów terapeutycznych, spotkania z rodzicami,
- grupy wsparcia dla specjalistów we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- zajęcia warsztatowe dla rodziców w każdej grupie wiekowej,
- konsultacje z wychowawcami na bieżąco – analiza opinii o wychowankach, ujednolicenie oddziaływań,
- praca w ramach zajęć pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dzieci,
- prelekcja dla rodzica pt. „Kiedy i jak udostępnić dzieciom urządzenia elektroniczne” – prowadzone przez psychologa z PPP,

Szkoły Podstawowe:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 8
- Liczba spotkań – 18

Były to spotkania:

- zespołu ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole

Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych w Hawie:

- liczba spotkań – 3

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie:

- Liczba grup samopomocowych – 3 (AA, NA WITAMINA, AL-ANON)

Działanie 2: Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.

Najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest jego rodzina biologiczna. Dlatego, gdy rodzina przeżywa trudności, jest w różnorodny i długotrwały sposób wspierana. Droga wsparcia rodziny, która ma trudności w prawidłowej opiece nad dzieckiem przebiega od diagnozy problemów, poprzez ustalenie z rodziną planu ich rozwiązania i jego realizację, do ponownej oceny sytuacji tej rodziny. Jeżeli rodzice są zmotywowani do dokonania zmian w życiu swoim i rodziny, proces ten będzie, przy pomocy pracowników socjalnych i asystentów rodziny we współpracy z psychologami, terapeutami, prowadził do znaczącej poprawy funkcjonowania rodziny. W sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej, pracownik socjalny nadal kontynuuje pracę z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. Asystent rodziny i pracownik socjalny wspólnie z członkami rodziny ustalają plan pracy z rodziną i dokonują oceny sytuacji rodziny. Analizują czy dziecko, które zostało

umieszczone w pieczy zastępczej może powrócić do rodziny biologicznej. W przypadku gdy przebywa w domu rodzinnym, czy zachodzi konieczność umieszczenia go w pieczy zastępczej.

W roku 2023 pracownicy socjalni objęli swoim wsparciem i pracą socjalną **21 rodzin**, w których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Działania podejmowane przez rodzinę biologiczną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej:

- kontakty z dzieckiem,
- współpraca z asystentami rodziny,
- współpraca z pracownikiem socjalnym,
- spotkania z terapeutami,
- podjęcie leczenia odwykowego,
- starania o polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych,
- pomoc finansowa,
- podjęcie zatrudnienia.

W roku 2023 jedno dziecko przebywające w pieczy zastępczej powróciło do rodziny biologicznej.

Działanie 3: Promowanie rodzinnej integracji.

Integracja w rodzinie jest ważnym elementem zacieśniającym więzi jej poszczególnych członków. Powoduje, że rodzina staje się silna, a tym samym funkcjonująca prawidłowo.

W ramach działalności na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży realizowano w 2023 roku następujące formy wsparcia:

Ławskie Centrum Kultury zorganizowało 26 imprez/spotkań promujących rodzinną integrację. Wzięło w nich udział około 6.000 osób, w tym około 3.000 dzieci i młodzieży. Były to m.in. takie imprezy jak:

- cykl działań „Ferie z Ławskim Centrum Kultury”,
- cykl działań związanych z Finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Majówka 2023 w Ławie,
- cykl działań „Noc Muzeów”,
- cykl działań Dzień Dziecka z ICK,
- Legendy Motoryzacji,
- Dni Ławy – koncerty gwiazd, animacje, foodtracki,
- potańcówki pod chmurką z muzyką na żywo,
- Soundlake – koncerty gwiazd, strefa animacji dla dzieci, warsztaty,
- Szanty nad Jeziorakiem (koncerty, strefa animacji),
- Rock nad Jeziorakiem,
- Jarmark Bożonarodzeniowy (animacje dla dzieci, zabawy, Karuzela Wiedeńska),
- Sylwester z Ławskim Centrum Kultury (zabawa przy muzyce z DJ),
- prezentacje artystyczne sekcji CEK-u,
- maratony filmowe,
- przegląd „Kurtyna w górę”,
- Przedszkole Tańczy i Śpiewa,
- Wild Beach Art. Festiwal,

- seanse kina plenerowego,
- całoroczna oferta kinowa,
- Przegląd „Scena jest Twoja”,
- Mikołajki przed ratuszem z animacjami ICK,
- rozwijanie zainteresowań w ramach zajęć Centrum Edukacji Kulturalnej,
- rozwijanie działań w szkołach i przedszkolach, pomoc w zakresie technicznym i organizacyjnym (pikniki i festyny).

Ilawskie Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji zorganizowało 9 imprez, w których wzięło udział około 1.200 osób, w tym około 400 dzieci i młodzieży:

- Półmaraton Ilawski LA RIVE im. A. Gierszewskiego, w tym akcja dla dzieci „Ja też lubię biegać”,
- Milko Mazury MTB – Wyścig Pięciu Jezior,
- Spływ Kajakowy,
- Pomarańczowy Rajd Rowerowy,
- Letni Spacer z Przyrodnikiem,
- Wystawa Modeli Kolejowych,
- Dzień Dziecka na Orlikach,
- Sztafeta biegowa wokół Jezioraka,
- Zawody Wędkarskie Ukleja.

Przedszkola zorganizowały łącznie 126 imprez i spotkań integracyjnych. Były to:

- Dni Rodziny,
- zakończenie roku szkolnego,
- piknik rodzinny,
- pasowanie na przedszkolaka,
- Święto Ziemniaka,
- Dzień Babci i Dziadka,
- festyn rodzinny,
- „Kurtyna w górę”,
- „Przedszkole tańczy i śpiewa”,
- Dzień Mamy i Taty,
- Dzień Dziecka,
- Dni Otwarte,
- zajęcia wg W. Sherborne,
- Jasełka, spotkania świąteczne,
- imprezy karnawałowe,
- „Bezpieczeństwo w Internecie”
- „Wszystkie dzieci zbierają ekośmieci”,
- warsztaty z udziałem rodziców,
- realizacja projektów edukacyjnych, tj. „Magiczna moc bajek”, „Zabawa ze sztuką”, „Z kulturą mi do twarzy”, „Mały miś w świecie wielkiej literatury”,

- udział w akcjach lokalnych i ogólnopolskich, tj. „Kiermasz książki”, „Świąteczny Jarmark”, „Góra grosza”, „Paczka dla seniora”, „Ciepła szafa”, „Zbiórka dla schroniska”.

Szkoły podstawowe zorganizowały łącznie 25 imprez i spotkań integracyjnych. Były to:

- festyny rodzinne,
- pikniki rodzinne,
- ślubowanie klas I,
- bal klas VIII,
- Dzień Babci i Dziadka,
- dni otwarte,
- spotkania z rodzicami dotyczące wykonywania zawodów,
- dzień Matki,
- andrzejki,
- Festyn Historyczny,
- Dzień kolorowej skarpetki – obchody Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa,
- szkoła na niebiesko – obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu,
- rodzinne warsztaty ogrodnicze,
- „Biegnę pomagam – bieg charytatywny,
- X Mikołajkowe Zawody Pływackie,
- „Paczka dla Seniora”,
- kiermasz świąteczny,
- festyn matematyczno – kopernikowski,
- akcje tj. „Śniadanie daje moc w czwórce”, „Zbieram To w Szkole” (zbiórka dobrych monet), „Ty możesz zostać świętym Mikołajem”, „Lidl” (zbiórka taleniaków),
- festyn jesienny,
- Święto pieczonego ziemniaka,
- wigilie klasowe z udziałem rodziców uczniów.

Świetlica Środowiskowa MOPSIK:

- udział w imprezach okolicznościowych MOPS oraz organizowanych na terenie miasta przez ICK, szkoły itp. (Bal karnawałowy, Dzień Dziecka, Światowy Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, jasełka, zakończenie roku szkolnego).

Spółdzielczy Dom Kultury POLANKA zorganizował 110 spotkań/imprez integracyjnych. Były to między innymi:

- spotkania zespołu śpiewającego „Integracja” - 1 raz w tygodniu – udział 16 osób,
- prowadzenie zespołu dla Klubu Seniora – 1 raz w tygodniu – 30 osób,
- spotkania z członkiniami Hławskiego Klubu Amazonki,
- współpraca z Hławskim Klubem Niewidomych „MORENA”,
- integracyjne spotkania kulturalne, rekreacyjne i sportowe.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną zorganizowało piknik integracyjny Zespołu Rehabilitacyjno – Terapeutycznego dla 50 osób oraz piknik z okazji 30-lecia WTZ dla 150 osób.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci zorganizowało następujące akcje – „Dzień Dziecka”, piknik rodzinny oraz „Paczka dla Malucha”.

Działanie 4: Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka – 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,
- w drugim roku – 30%,
- w trzecim roku i następnych latach – 50%.

Do wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Pieczka zastępcza zapewnia:

1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;

2) przygotowanie dziecka do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie

akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

- zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- **rodzinnej** (rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka),
- **instytucjonalnej** (placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. domy dziecka, domy dla dzieci).

Organizatorem pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie.

W 2023 r. liczba dzieci z terenu miasta Iławy przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 130, w tym:

- przebywających w rodzinach zastępczych - 98 dzieci,
- przebywających w rodzinnych domach dziecka – 20 dzieci,
- przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 12 dzieci.

W roku 2023 umieszczono 14 dzieci w pieczy zastępczej, w tym:

- w rodzinach zastępczych - 11 dzieci,
- w rodzinnych domach dziecka - 0 dzieci,
- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 3 dzieci.

Należy również zwrócić uwagę na to, że w 2023 r. tylko jedno dziecko powróciło do rodziców biologicznych. Nadal wiele dzieci z naszego miasta trafia do pieczy zastępczej. Jest to niepokojące zjawisko.

Cel szczegółowy 2

Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	59
		Liczba osób w tych rodzinach (szt.)	234
		Liczba dzieci w tych rodzinach (szt.)	149
		Liczba asystentów rodziny (szt.)	3
2.	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji	Liczba udzielonych porad (szt.)	3.938
		Liczba udzielonych konsultacji (szt.)	3.549
3.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba osób korzystających z usług (szt.)	214 osób oraz 12 osób -- specjalistyczne usługi opiekuńcze
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	2.037-MOPS 43 - TPD
5.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny	Liczba realizowanych programów (szt.)	30
		Liczba rodzin objętych programami (szt.)	3.751
		Liczba dzieci objętych programami (szt.)	7.625
6.	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	Liczba projektów (szt.)	3
		Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	45 rodzin -- „Akademia Samodzielności”, 103 rodziny - „Punkt Wczesnej Interwencji” 40 rodzin – „Kompleksowa rehabilitacja i

			terapia dzieci, młodzieży i osób dorosłych w Zespole Rehabilitacyjno – Terapeutycznym”
7.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek (szt.)	7
		Liczba uczestników (szt.)	326
8.	Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog motywujący)	Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	83
		Liczba udzielonego wsparcia z podziałem na jego rodzaj (szt.)	dialog motywujący – 83 mediacje – 1.

Działanie 1.: Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2023 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie było zatrudnionych 3 asystentów rodziny. Asystenci rodziny objęli swoim wsparciem **59 rodzin** niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo, w tym 85 osób dorosłych oraz 149 dzieci w tych rodzinach.

Wsparciem asystenta rodziny objęto rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem ich dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, których dzieci już przebywają w pieczy zastępczej. Rodziny te zostały wytypowane przez pracowników socjalnych. Asystentów przydzielono tylko za zgodą rodzin wymagających tego wsparcia.

Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw rodzicielskich i życiowych wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Zadaniem asystenta rodziny jest także całościowe wspieranie rodziny, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny oraz poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności.

Praca asystenta koncentruje się na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci, aby nie doszło do sytuacji, w wyniku której koniecznym byłoby objęcie dzieci opieką zastępczą.

Rodziny objęte działaniami asystentów rodziny (zgodnie z indywidualnym planem działania), stopniowo poprawiają niekorzystną sytuację rodzinną, poprzez możliwość współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej, nabywają umiejętności radzenia sobie z trudnościami, kontroli nad własnym życiem oraz umiejętności egzekwowania swoich praw.

W 2023 roku została zakończona współpraca z 24 rodzinami, w tym:

- na wniosek klienta - 3 rodziny,
- brak współpracy – 8 rodzin,
- osiągnięcie celów – 5 rodzin,

- zmiana miejsca zamieszkania poza Gminę Miejską Iława – 6 rodzin,
- brak zasadności współpracy – 2 rodziny.

Działanie 2: Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Każda rodzina w zależności od zdiagnozowanych problemów i potrzeb otrzymuje odpowiednie wsparcie ze strony pracowników socjalnych, asystentów rodziny czy psychologów. Może uzyskać również wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego w zakresie porady prawnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie zatrudnia następujących specjalistów:

- radca prawny – udzielił podopiecznym Ośrodka 360 porad, przyjmował interesantów w poniedziałki i czwartki. Większość spraw łączyła się z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym (wnioski o przyznanie alimentów, uchylenie alimentów, podwyższenie alimentów, ustalenie ojcostwa, konsultacje z dziedziny sprawowania władzy rodzicielskiej, pozbawienie władzy rodzicielskiej, w tym ustalania kontaktów z dziećmi po wyroku rozwodowym jak i tych z dziećmi pozamażeńskich, sprawy rozwodowe). Często klienci zwracali się z prośbą o tłumaczenie treści poszczególnych pism sądowych, terminów sądowych, apelacji. Część spraw dotyczyła postępowań odwoławczych od decyzji ZUS, czy też od orzeczeń Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
- psycholog – udzielał wsparcia dla dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach świetlicy środowiskowej MOPSIK i MKIS oraz ich rodziców i wychowawców świetlicy, a także dla rodzin, osób dorosłych będących podopiecznymi ośrodka oraz udzielał wsparcia pracownikom ośrodka poprzez:
  - konsultacje rodzinne,
  - konsultacje indywidualne,
  - rozmowy wspierające,
  - psychoedukację wychowawców,
  - diagnozowanie sytuacji podopiecznych świetlicy środowiskowej w porozumieniu z wychowawcami i rodzicami dzieci,
  - terapii indywidualnych dzieci i młodzieży,
  - diagnozowanie stanu psychicznego i funkcjonowania osób skierowanych do domów pomocy społecznej, psychiatry, neurologa w celu dopełnienia diagnoz medycznych i wyznaczenia im kierunku pomocy,
  - spotkania terapeutyczne,
  - indywidualne spotkania z asystentami rodzin
  - konsultacje indywidualne z pracownikami MOPS oraz ich podopiecznymi dotyczące problemów rodzinnych i zawodowych.

Łącznie w 2023 roku w ramach świadczenia pomocy psychologicznej odbyło się 201spotkań. Pomocą psychologiczną objęto 44 rodziny, w tym 12 rodzin spotkaniami regularnymi.

Przedszkola Miejskie oraz niepubliczne zatrudniały następujących specjalistów:

- pedagog,
- pedagog specjalny,
- psycholog,
- logopeda,
- fizjoterapeuta,
- terapeuta zajęciowy.

Ogółem udzielono 400 porad oraz 474 konsultacji.

Szkoły Podstawowe zatrudniały specjalistów takich jak:

- logopeda,
- psycholog,
- pedagog,
- pedagog specjalny.

Ogółem udzielono 797 porad oraz 1.047 konsultacji.

Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych zatrudniał następujących specjalistów:

- psychologa,
- pedagoga szkolnego,
- logopedów,
- nauczycieli prowadzących zajęcia z zakresu rewalidacji logopedycznej, rehabilitacji ruchowej oraz Integracji Sensorycznej.

Udzielono 500 porad oraz 400 konsultacji.

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udzieliło 545 porad, 179 konsultacji.

Były to między innymi:

- terapie psychologiczne, w tym terapie rodziny – 50 szt.
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, w tym terapie pedagogiczne – 5,
- terapie logopedyczne, w tym surdologopedyczne – 57,
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 29,
- grupy wsparcia – 8,
- warsztaty umiejętności wychowawczych – 57.

Zatrudniono 15 specjalistów, którzy udzielili poradnictwa:

- psychologicznego,
- pedagogicznego,
- logopedycznego, w tym surdologopedycznego, neurologopedycznego,
- w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- surdoflopedagogicznego,
- oligofrenopedagogicznego,
- terapii psychologicznej w tym psychoterapii,
- terapii metodą TSR (Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach),
- w zakresie integracji sensorycznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie udzieliło 242 porady i konsultacje.

Zatrudnieni specjaliści:

- psycholog,
- pedagog.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie udzielił 798 porad/konsultacji.

Zatrudniono 7 specjalistów, tj.

- psycholog,
- terapeuta uzależnień i współuzależnień
- prawnik.

Działanie 3: Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze są formą wsparcia świadczoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie dla osób samotnych, starszych, chorych i niepełnosprawnych. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie świadczył usługi opiekuńcze **214 osobom**, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze - **12 osobom**.

Działanie 4: Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przyznawał pomoc finansową rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Pomoc ta była wypłacana w formie:

- zasiłków stałych (105 osób),
- okresowych (378 osób),
- celowych (192 rodziny),
- specjalnych zasiłków celowych (127 rodzin).

Realizowany był program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego objęto dożywianiem dzieci w przedszkolach i szkołach oraz wypłacano zasiłki celowe na zakup posiłku (żywności), a także przyznawano świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (paczki żywnościowe na Wielkanoc i Boże Narodzenie).

Ogółem świadczeniami z pomocy społecznej **objęto 2.037 rodzin, liczących 4.631 osób.**

Świadczenia rodzinne

W 2023 r. udzielono pomocy w formie:

- świadczeń rodzinnych – **1.779 rodzinom**,
- funduszu alimentacyjnego – **206 rodzinom**.

Stypendia szkolne

W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku na wypłatę stypendiów wydatkowano kwotę 128.799,10zł, w tym ze środków własnych gminy wypłacono kwotę 25.759,84 zł, a z dotacji 103.039,26zł.

Na wypłatę stypendiów dla obywateli Ukrainy wydatkowano kwotę 28.315,54zł. Były one w całości finansowane z Funduszu Pomocy.

W roku 2023 stypendia szkolne zostały wypłacone **99 uczniom** z 73 rodzin liczących 286 osoby. Obywatelom Ukrainy wypłacono stypendia szkolne dla **36 uczniów** z 25 rodzin, liczących 53 osoby.

Usługi transportowe realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w formie:

- przewozu dzieci i młodzieży do szkół i przedszkoli,
- wyjazdów do szpitali, poradni specjalistycznych oraz na turnusy rehabilitacyjne

Od I do VI 2023 r. kierowca dowoził – 33 osób, od IX do XII 2023 r. – 34 osoby.

Karta Dużej Rodziny

Od dnia 16 czerwca 2014 roku Gmina Miejska Iława realizuje program rządowy dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny. Zadanie to zostało przekazane do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Iławie.

Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, które mogą zapewnić rodzinom szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Program ma zasięg ogólnokrajowy, zatem adresowany jest do członków rodzin wielodzietnych bez względu na ich miejsce zamieszkania. Beneficjentami są członkowie rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód. Dokumentem identyfikującym członków rodziny jest Karta Dużej Rodziny, wydawana bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

W 2016 r. uchwałą Rady Miasta w Iławie nr XXII/206/16 z dnia 21.03.2016 r. został wprowadzony Program „Iławska Karta Dużej Rodziny”, adresowany do rodzin wielodzietnych, zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Iława, którym przysługuje prawo posiadania KDR w rozumieniu ustawy.

W 2023 r. wydano 829 kart elektronicznych oraz 792 kart tradycyjnych. Liczba kart wydanych rodzicom -136, liczba kart wydanych dla dzieci -237, liczba kart wydanych dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców - 416.

Dożywianie dzieci

Wszystkie dzieci i młodzież wymagające wsparcia w formie dożywiania, zostały objęte tą formą pomocy (jeśli wyraziły zgodę). Dożywianiem w formie obiadów w szkole bądź posiłku w przedszkolu i internacie objętych było **370 dzieci i młodzieży** (153 – przedszkola, 217 – szkoły). Posiłki były finansowane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach tego Programu rodziny wymagające wsparcia otrzymały na Święta Wielkanocne (299 rodzin) i Bożego Narodzenia (299 rodzin) paczki z żywnością. Wydano łącznie 828 paczek na kwotę 262.180.45zł

Wyszczególnienie	Lata		
	2021	2022	2023
Liczba dzieci/młodzieży dożywianych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	310	344	370
Liczba rodzin i osób w tych rodzinach, które otrzymały paczki z żywnością na Święta w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	388 rodzin (970 osób w rodzinach)	368 rodzin (880 osób w rodzinach)	379 rodzin (921 osób w rodzinach)

Bank Żywności

Liczba mieszkańców Iławy korzystających z żywności z Banku Żywności w ramach Podprogramu 2021 PLUS wyniosła **560 osób**. Wydano 6.720 kg artykułów żywnościowych na kwotę 42.798,34 zł oraz żywność dodatkową o wartości 10.483,20 zł.

Organizowanie wypoczynku:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:

W okresie wolnym od nauki w budynkach przy ul. Jagiellończyka 16 oraz w CAL przy ul. Wiejskiej 2D organizowane były półkolonie i półzimowisko dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Środowiskowej „MOPSIK” i Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej oraz dla dzieci podopiecznych MOPS.

- **Półzimowisko**– w terminie od 23.01.2023 r. do 03.02.2023 r. udział wzięło 25 dzieci zajęcia według sporządzonego planu w tym wycieczka do Parku Wodnego w Pluskach.

- Półkolonie letnie:

I turnus w terminie od 01.08.2023 r. do 14.08.2023 r. - 33 dzieci i młodzieży

II turnus w terminie od 16.08.2023 r. do 29.08.2023 r. – 35 dzieci i młodzieży

W tym jednodniowa wycieczka do Trójmiasta.

- **Wycieczka** w okresie od 02.07.2023 r. do 07.07.2023 r. ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iławie do Myczkowic (Bieszczady) dla 20 dzieci.

- Natomiast ze środków Kuratorium Oświaty w Olsztynie został sfinansowany wypoczynek letni dzieci i młodzieży osób korzystających z pomocy MOPS w Iławie, których rekrutacją zajmowali się pracownicy socjalni. I tak:

w terminie od 21.08.23 r. do 27.08.23 r. – **8 uczniów** ze szkół podstawowych wyjechało na kolonie do miejscowości Mrzeżyno woj. zachodniopomorskim

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło swoim wsparciem finansowym i rzeczowym 43 rodzinom – podopiecznych TPD.

Działanie 5: Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny.

W 2023 roku realizowane były następujące programy z zakresu przeciwdziałania dysfunkcji rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie realizował następujące programy:

- **Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”**, który w 100% był finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program zapewniał osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Celem Programu było:

- wprowadzenie usługi asystenta,
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia,
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności, np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

Usługi asystenta polegały na:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego przez uczestnika Programu,
- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce, np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe itp.,
- wyjściu, powrocie oraz lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne,
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystaniu z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.)
- zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprawdzaniu ich z niej.

W 2023 r. objęto wsparciem 194 osoby niepełnosprawne, w tym 74 osoby z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 68 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 24 osoby z orzeczoną umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 8 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną i 20 dzieci do 16 r.ż. Zostało zatrudnionych 131 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych.

Zrealizowanych zostało 46464 godzin wsparcia, z tego 20397 godzin osobom z orzecznym znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 15816 godzin osobom z orzecznym znacznym stopniem niepełnosprawności, 3789,5 godzin osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 1311 godzin osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną oraz 5150,5 godzin dzieciom.

Na realizację Programu AON w 2023 r. przyznane zostały środki w wysokości 1.925.183.70,00zł.

Z powyższej kwoty wykorzystano środki w wysokości 1869 196,92 zł., na którą składają się:

- koszty godzin asystentów – 1 858 560,00 zł.
- koszty zakupu biletów komunikacji, w tym na wydarzenia kulturalne – 559,00 zł.,
- koszty ubezpieczeń NW i OC asystentów – 10 077,92 zł.,
- Koszty obsługi Programu – 37 748,70 zł.

Wydatkowana kwota wyniosła 1 906 945,62 zł.

- Program „Opieka wytchnieniowa”

W 2023 r. po raz piąty Gmina Miejska Iława przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa”. Realizatorem Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie. Usługi opieki wytchnieniowej zostały zlecone Spółdzielni Socjalnej „Horyzonty” z Iławy. Celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym.

Program zapewniał członkom rodziny lub opiekunom osób z niepełnosprawnością czasowe odciążenie od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki, zapewniał czas na odpoczynek i regenerację.

W 2023 r. objęto wsparciem usługi opieki wytchnieniowej 58 osób, w tym 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 50 osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zrealizowano 9.072 godziny usługi opieki wytchnieniowej, w tym: 1540 godzin usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 7532 godziny usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Usługa opieki wytchnieniowej świadczona była w dwóch formach: w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej (6.705 godzin) oraz innym miejscu wskazanym przez Uczestnika Programu bądź Realizatora Programu, które otrzymało pozytywną opinię gminy/powiatu tj. lokal przy ul. Ziemowita 13/7 w Iławie, tzw. Centrum Wytchnieniowe (2.367 godzin). Tu pod okiem opiekuna-specjalisty osoby z niepełnosprawnością mogły zarówno spędzić czas w ciekawy sposób, zjeść obiad, ale i po prostu odpocząć. W tym czasie ich opiekunowie mieli możliwość wytchnienia od codziennej opieki nad niepełnosprawnymi członkami rodziny czy załatwienia swoich spraw. Ten nowy rodzaj usługi wytchnieniowej na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie realizowała Spółdzielnia Socjalna Horyzonty, która przygotowała do dyspozycji mieszkanie o powierzchni 70 m.kw., położone na parterze z dostępem do windy. W centralnej, przestronnej sali mieszkania wytchnieniowego znajdowały się miejsca do różnych

aktywności, z dużym stołem i wygodnymi krzesłami, aneksem kuchennym, jak i miejscem relaksu wyposażonym w 2 kanapy i fotel. Mieszkanie miało także dużą łazienkę, która zabezpieczyła wszelkie potrzeby oraz 2 oddzielne pokoje. W zależności od upodobań i możliwości uczestników zostały tu zrealizowane zajęcia manualne. Uczestnicy mieli również możliwość grania w gry czy posłuchania muzyki. Usługa była „krojona na miarę” potrzeb osób z niej korzystających. Z powyższej formy wsparcia skorzystało 19 osób.

Do realizacji opieki wytchnieniowej zostało zatrudnionych 42 opiekunów (w tym 5 opiekunów w Centrum Wytchnieniowym). Całkowity koszt usługi opieki wytchnieniowej wyniósł 370.137,60 zł. i został w 100% sfinansowany z Funduszu Solidarnościowego. Program był realizowany w okresie od kwietnia do grudnia 2023 r.

- Program „Opieka wytchnieniowa” finansowany ze środków budżetu Gminy Miejskiej Łława

W 2023 roku realizowaliśmy Program pilotażowy „Opieka wytchnieniowa” finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Łława.

Głównym celem Programu było wsparcie:

- osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym,
- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności posiadające łącznie wskazania w pkt. 7 i 8 orzeczenia,
- członków rodzin lub opiekunów świadczących bezpośrednią opiekę nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności/orzeczenie równoważne lub dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem łącznie w pkt. 7 i 8 orzeczenia poprzez możliwość uzyskania usługi opieki wytchnieniowej, w sytuacji nagłej lub w razie uzasadnionej potrzeby, wsparcia specjalistycznego, wsparcia społeczno-kulturalnego.

W programie pilotażowym „Opieka wytchnieniowa” finansowanym z budżetu Gminy Miejskiej Łława w 2023 roku udział wzięło **15 uczestników**. Uczestnicy skorzystali z następującego wsparcia:

- opieka wytchnieniowa – 9 rodzin,

- **wsparcie specjalistyczne – 6 osób**, w tym rehabilitacja ruchowa – 3 osoby z niepełnosprawnością; zajęcia usprawniające na basenie oraz terapia logopedyczna – 1 osoba z niepełnosprawnością; zajęcia z logopedą - 1 osoba z niepełnosprawnością; terapia behawioralna – 1 osoba z niepełnosprawnością.

Na realizację Programu pilotażowego „Opieka wytchnieniowa” wykorzystano środki z budżetu Gminy Miejskiej Łława w kwocie 41.610,00 zł.

Przedszkola Miejskie zrealizowały 14 programów. Swoim wsparciem objęto 91 rodzin i 391 dzieci. Były to m.in.:

- „Przyjaciele Zippiego” – program zdrowia emocjonalnego,
- „Chronimy dzieci”,

- „Czyste powietrze wokół nas”,
- „Magiczne kryształy”,
- „Uczucia Gucia”,
- „Czas na życzliwość”,
- „Spotkania z Pinkiem”,
- „Uważność w edukacji – Kosmos i Kijo”,
- „Bezpieczeństwo w Internecie”,
- „Poruszające bajki o emocjach”,
- „Zabawa w spokojny umysł”,
- „Bezpieczne przedszkole”,
- program wychowawczo – profilaktyczny,
- „Nie zgadzam się na przemoc” – innowacja pedagogiczna.

Szkoły Podstawowe zrealizowały 3 programy. Swoim wsparciem objęto 64 rodziny, w tym 610 dzieci. Było to m.in.:

- programy wychowawczo-profilaktyczny szkoły;
- „Szkoła Myślenia Pozytywnego”,
- „Chrońmy Dzieci”.

Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych:

Wszystkie rodziny uczniów szkoły zostały objęte Programem Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły, natomiast 24 rodziny korzystały z programu ARS, czyli jak dbać o miłość.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie realizował 2 programy profilaktyczne – „Klub Rodzica”, „Pół Dnia z Dzieckiem”. Wsparciem zostały objęte 32 rodziny/ 65 dzieci.

Komenda Powiatowa Policji w Hławie zrealizowała 4 programy tj. „Bezpieczeństwo to nasza wspólna sprawa”, „Zanim będzie za późno”, „Narkotyki i dopalacze zabijają”, „Odpowiedzialność prawna nieletnich”. Liczba rodzin objętych programami – 3.751, liczba dzieci objętych programami – 7.625.

Działanie 6: Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodziny.

W 2023 roku Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością **Intelektualną KOŁO w Hławie** realizowało 3 następujące projekty:

- „Akademia samodzielności” – udział 45 rodzin
- „Punkt Wczesnej Interwencji” – udział 103 rodzin
- „Kompleksowa rehabilitacja i terapia dzieci” – udział 40 rodzin.

Działanie 7: Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie działa **Świetlica Środowiskowa „Mopsik”**, w zajęciach której uczestniczyło w I i II semestrze 30 dzieci. Świetlica działa od poniedziałku do piątku zgodnie z przyjętym programem, który uwzględnia w szczególności:

- pomoc w nauce, odrabianiu lekcji,
- pomoc w nauce czytania, pisania, ćwiczeń z zakresu tabliczki mnożenia, dodawania o odejmowania
- zajęcia z psychologiem,
- terapia zajęciowa,
- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia tematyczne z dziećmi dotyczące uzależnień, zachowań agresywnych, dysfunkcji itp.
- zajęcia muzyczne i taneczne,
- zajęcia teatralne,
- zabawy ruchowe, gry zespołowe,
- gry i zabawy świetlicowe,
- dożywianie dzieci w formie podwieczorków, a w okresie ferii letnich i zimowych także z obiadów z MOPS Iława,
- organizację wycieczki letniej dzieci i młodzieży w formie kolonii.

Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Iławie. Klub prowadzi swoją działalność od poniedziałku do piątku dla młodzieży w wieku 13-18 lat. W okresie wolnym od nauki organizowane są półkolonie. Zadaniem Klubu jest pomoc w trudnych sytuacjach życiowych uczestników, przeciwdziałanie zjawiskom wyuczonej bezradności i wykluczenia społecznego młodzieży oraz profilaktyka.

W 2023 r. w zajęciach Klubu udział wzięło 17 uczestników, z którymi prowadzono między innymi:

- wsparcie edukacyjne,
- stosowanie różnych form aktywizacji młodzieży – przeciwdziałanie wyuczonej bezradności oraz niwelowanie deficytów emocjonalno-społecznych uczestników,
- zajęcia indywidualne mające na celu motywowanie uczestników do poprawy wyników w nauce, frekwencji szkolnej oraz zachowania,
- wsparcie psychologiczne (indywidualne i grupowe),
- naukę zachowań asertywnych, umiejętności skutecznego odmawiania,
- podnoszenie umiejętności interpersonalnych oraz społecznych uczestników,
- profilaktykę uzależnień,
- profilaktykę innych zachowań ryzykownych (przemoc, cyberprzemoc itp.),
- profilaktyka Covid-19,
- prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej – zajęcia plastyczne, techniczne, artystyczne itp.,

- zajęcia tematyczne: dziennikarskie, fotograficzne, wokalnno-muzyczne, taneczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, teatralne, kulinarne, samoobrony, akrobatyczne, artystyczne itp.),
- praca z rodzinami uczestników MKIS,
- edukacja multimedialna, nieformalna,
- zajęcia pływackie i rekreacyjne na basenie,
- warsztaty gimnastyczne, akrobatyczne, taneczne, bębniarskie i perkusyjne, sportowego strzelectwa laserowego, artystyczne, fotograficzne, komputerowe, pierwszej pomocy,
- wycieczki,
- dożywianie uczestników w formie podwieczorków, a w okresie wakacji oraz ferii zimowych także w formie obiadów,
- zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem,
- wdrażanie programów z zakresu higieny osobistej,
- angażowanie uczestników zajęć do udziału w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie miasta oraz motywowanie do pracy wolontariackiej,
- dożywianie w formie podwieczorków,
- organizację wypoczynku letniego i zimowego młodzieży w formie kolonii letnich, półkolonii, półzimowiska.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie prowadzi Klub dla Dzieci „Junior” dla 104 uczestników.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualna w Ilawie prowadzi 3 placówki wsparcia dziennego:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej - zajmują się rehabilitacją społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym. Do WTZ uczęszcza 75 uczestników.
- Zespół Rehabilitacyjno – Terapeutyczny – zajmuje się diagnozą, terapią i rehabilitacją dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością od 3 do 24 roku życia. Swoim wsparciem obejmuje 40 osób.
- Punkt Wczesnej Interwencji – zajmuje się diagnozą, rehabilitacją i terapią dzieci z niepełnosprawnością oraz zagrożonych niepełnosprawnością od urodzenia do 3 roku życia. Swoim wsparciem obejmuje 103 dzieci.

Spółdzielczy Dom Kultury POLANKA prowadzi Świetlicę "POLANKA", Pracownię Plastyczną oraz salę zebrań spotkań Seniorów. Są to zajęcia świetlicowe, plastyczne, w ramach których organizowany jest czas wolny dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów poprzez rozwijanie pasji plastycznych, muzycznych.

Działanie 8: *Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog, motywujący).*

Nowatorskie metody pracy wpływają na wzrost jakości pracy socjalnej i pomocy rodzinie oraz dają możliwość realnej pomocy rodzinie przezywającej trudności. Pozwalają

wpłynąć na lepsze przygotowanie do pracy pracowników socjalnych oraz pełniej wykorzystać ich merytoryczne i organizacyjne umiejętności.

W 2023 roku pracownicy socjalni objęli ww. wsparciem 83 rodziny, wobec których zastosowano następujące metody:

- dialog motywujący –83
- mediacje – 1.

Cel szczegółowy 3

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	Liczba przeszkolonych specjalistów (szt.)	443
		Liczba szkoleń/kursów/warsztatów (szt.)	42
2.	Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (szt.)	32
		Liczba spotkań grup roboczych (szt.)	444
		Liczba instytucji zaangażowanych w pracę grup/zespołów (szt.)	23
		Liczba Niebieskich Kart	112

Działanie 1: *Kursy, szkolenia warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę.*

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie w roku 2023 przeszkolił 442 pracowników instytucji wspierających rodzinę. Zorganizowano 23 szkolenia o następującej tematyce:

- " Portret dziecka krzywdzonego",
- "Przemoc ze skutkiem śmiertelnym",
- " Samouszkodzenia - dlaczego dzieci to robią",
- " Profilaktyka zachowań ryzykownych. Profilaktyka suicydalna",
- " Czego potrzebujemy, żeby zwiększyć naszą zdolność do zahamowania przemocy",
- " Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży pod kątem zagrożeń związanych z hazardem, alkoholem, narkotykami, przemocą i uzależnieniami behawioralnymi",
- "Symptomy krzywdzenia dziecka",
- " Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy",
- " Postraumatyczne funkcjonowanie dzieci krzywdzonych, konsekwencje przemocy wobec dzieci",
- " Praca z osobą doznającą przemocy, osobą stosującą przemoc",
- " Procedura Niebieskie Karty",

- " Rówieśnicza interwencja kryzysowa",
- szkolenia dla nauczycieli - realizatorów programów profilaktycznych: " Przyjaciele Zippiego", " Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej", " Poruszające bajki o emocjach", "UNPLUGGED", " Domowi detektywi, czyli Jaś i Małgosia na tropie", " Fantastyczne możliwości", " Szkolna interwencja profilaktyczna", " ARS, czyli jak dbać o miłość", " Spójrz inaczej".

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w 2023 roku przeszkolił **23** specjalistów.

Tematyka szkoleń:

- Konferencja: Jak zapobiegać zachowaniom samobójczym? Jak pomóc dzieciom w kryzysie i po próbie samobójczej?
- Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach,
- Czego potrzebujemy, żeby zwiększyć naszą zdolność do rozpoznawania przemocy,
- Warsztat: Metody wzmacniania do działania, praca grupowa na przykładzie gry „Zarządzanie budżetem”.
- Jak rozpoznać i sprawnie zdiagnozować chorobę psychiczną? Czy można stosować procedurę Niebieskiej Karty wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi? Jak doprowadzić do hospitalizacji przymusowej? W jaki sposób usystematyzować współpracę kilku służb?
- Konferencja wojewódzka: E- uzależnienia - wyzwania dla współczesnej rodziny",
- Spotkanie informacyjno - szkoleniowe: Obowiązki informacyjne wynikające ze znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej",
- Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Tworzenie i funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych. Realizacja procedury Niebieska Karta,
- Nowe standardy ochrony małoletnich-rozwiązania prawne wynikające z nowelizacji ustawy Kodeks rodziny i opiekuńczy, Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz innych ustaw-webinarium,
- "MEDIACJE-Podstawowe umiejętności i wiedza mediatora w sprawach cywilnych, rodzinnych",
- Autoprezentacja oraz modelowanie spotkań. Mediacje i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych,
- Konferencja wojewódzka: Świadek przemocy domowej w świetle znowelizowanej ustawy",
- Radzenie sobie ze stresem i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież,
- Podstawy metodycznego działania asystenta rodziny,
- Praca z dzieckiem wykorzystywanym seksualnie - jak rozmawiać, tworzyć system wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- Współpraca z rodziną ze sprzężonymi problemami - diagnoza, metodyka pracy, komunikacja. Analiza praktyczna,
- Szkolenie dla osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem przemocy,
- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej,
- Opieka wytechnieniowa.

Działanie 2: Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych.

Procedura "Niebieska Karta" to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedurę wszczyna się poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z instytucji: ośrodka pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, oświaty, który w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przekazuje formularz "Niebieska Karta- A" pozostałym członkom zespołu lub grupy roboczej/grupy diagnostyczno - pomocowej niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania. Na posiedzenie grupy roboczej lub zespołu interdyscyplinarnego, zaprasza się osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Na tym posiedzeniu dokonuje się analizy sytuacji rodzinnej, wypełnia formularz "Niebieska Karta- C" oraz tworzony jest plan pomocy rodzinie/osobie doświadczającej przemocy. Wszystkie działania zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej są dokumentowane (poprzez formularze "Niebieska Karta" oraz w sposób ustalony przez członków zespołu i zapisany w regulaminie pracy zespołu). Ta dokumentacja jest przekazywana policji lub prokuraturze w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

Na terenie Iławy, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa przy Ośrodku Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie.

Działania	Rok		
	2021	2022	2023
Liczba założonych Niebieskich Kart	69	93	112
Liczba posiedzeń ZI	47	44	32
Liczba posiedzeń grup roboczych/grup diagnostyczno - pomocowych	191	402	444

W procedurę „Niebieska Karta” są zaangażowane **23 instytucje**, m.in.:

1. Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Komenda Powiatowa Policji,
4. placówki oświatowe,
5. służba zdrowia,
6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, pracownik socjalny podejmuje działania interwencyjne, polegające na złożeniu wniosku do sądu o wgląd w sytuację dziecka. Pracownicy socjalni wspólnie z asystentami rodziny współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną zagrożoną kryzysem oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na bieżąco monitorowano sytuacje rodzin, w których założono „Niebieskie Karty”. Monitoring prowadzony był przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, policję, oświatę oraz służbę zdrowia zgodnie z opracowanym i przyjętym na posiedzeniu grupy roboczej/grupy diagnostyczno - pomocowej ds. przeciwdziałania przemocy domowej planem działania. Czas prowadzenia monitoringu uzależniony był od bieżącej sytuacji w środowisku.

Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny współpracowali z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie, gdy dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej ze względu na niewydolność rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobiegania ich powstaniu.

Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobieganiu ich powstawaniu ściśle ze sobą współpracują.

Rodzaj działań:

- współpraca z Ośrodkiem Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Przemocy Domowej,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Dzieciom,
- współpraca z sądem,
- współpraca z kuratorami sądowymi,
- współpraca z Policją,
- współpraca ze Strażą Pożarną,
- współpraca z Sanepidem,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,

- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- współpraca z placówkami oświatowymi,
- współpraca z Powiatowym Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie,
- współpraca z PCK.

Współpraca poprzez:

- pomoc finansową,
- świadczenie rzeczowe
- spotkania indywidualne (poradnictwo specjalistyczne),
- warsztaty,
- konferencje,
- pikniki, imprezy integracyjne,
- udział w grupach roboczych,
- wsparcie dla rodzin adopcyjnych,
- wsparcie dla rodzin biologicznych,
- akcje charytatywne,
- zakładanie, prowadzenie i monitoring Niebieskiej Karty,
- wsparcie asystenta rodziny,
- imprezy sportowe, integracyjne.

Wnioski i potrzeby

Problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zatem niezbędne jest zintegrowane, wspólne działanie wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny.

Analizując działania podejmowane na terenie Gminy Miejskiej Iława w zakresie wspierania rodziny można stwierdzić, że działania te umożliwiały rodzinom korzystanie z różnorodnego wsparcia z zakresu pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Podejmowane były działania społeczno-kulturowe oraz sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Prowadzone były spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację. Funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe. Prowadzone było także wsparcie specjalistyczne.

Sytuacja rodzin cały czas była monitorowana przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie we współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Podejmowane były działania i formy wsparcia w celu wzmocnienia rodziny naturalnej i zmniejszenia ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

W latach następnych wskazana jest dalsza kontynuacja wsparcia rodzin oraz w miarę możliwości rozszerzenie działań w poszczególnych obszarach:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności kompleksowego wsparcia, przede wszystkim bezpłatny dostęp do specjalistów: psychologów, pedagogów, prawników oraz specjalistycznej opieki medycznej,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji,

- prowadzenie terapii małżeńskich i mediacji,
- dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego w celu tworzenia sprzyjających warunków do rozwoju i zainteresowań dzieci i młodzieży,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych, aby ograniczenia liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodzin,
- sprawna wymiana informacji i zasad współpracy pomiędzy instytucjami,
- kształcenie i szkolenie kadry pracującej na rzecz rodzin.

Potrzeby poszczególnych instytucji:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:**

- dalsza współpraca z instytucjami zajmującymi się pracą na rzecz rodzin,
- utworzenie zespołu specjalistów planujących pomoc rodzinom i dzieciom,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny,
- zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- dalsza realizacja Iławskiej Karty Dużej Rodziny,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe), w szczególności dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- realizacja programów i projektów wspierających rodzinę.

- **Iławskie Centrum Kultury:**

- potrzeby finansowe,
- modernizacja infrastruktury budynków ICK (remont ODK, zadaszenie amfiteatru),
- sala widowiskowa na więcej niż 220 miejsc.

- **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną:**

- potrzeby w zakresie wsparcia specjalistycznego: logopeda, psychiatra, neurolog, psycholog, fizjoterapeuta, lekarz, neurologopeda, terapeuta integracji sensorycznej itp.
- potrzeba wsparcia osób w sposób natychmiastowy poprzez asystencję osobistą, opiekę wytchnieniową (dzienną i całodobową), usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, mieszkalnictwo wspierane/wspomagane/chronione, aktywizacja społeczna i zawodowa ON w placówkach i w otwartym środowisku, poradnictwo prawne, konsultacje i wsparcie specjalistyczne.

- **Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji:**

- terapie małżeńskie, których PPP nie może prowadzić,
- terapie rodziny.

- **Placówki oświatowe:**

- potrzeba doskonalenia kadry w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- wspieranie rodzin w sytuacji rozstania rodziców/ rozwodu/ wyjazdu do pracy,
- szkolenia z zakresu komunikacji z dzieckiem i jego rodziną - zasady i metody efektywnej komunikacji (budowanie relacji na wzajemnym szacunku i zrozumieniu),
- konsultacje i poradnictwo dla pracowników i rodziców,
- dostęp do pomocy psychiatrycznej dla dzieci,
- realizacja programów typu " Szkoła dla rodziców",
- przyspieszenie możliwości diagnozowania dzieci z podejrzeniem autyzmu,
- wsparcie psychoterapeutyczne uczniów i ich rodzin poza szkołą,
- wspomaganie rozwoju kompetencji wychowawczych rodziców,
- pomoc w budowaniu prawidłowych relacji rodzica z dzieckiem.

- **Spółdzielczy Dom Kultury POLANKA:**

- dofinansowanie działań dla dzieci, młodzieży w świetlicy w szczególności podczas wakacji i ferii zimowych.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Iławie
Grażyna Kamińska

BURMISTRZ
MIASTA IŁAWY
Dawid Kopaczewski

Iława, dn. 08.03.2024 r.